

André Rouvoet

voorzitter GGD GHOR Nederland

MEER GEZONDHEID DOOR BEWEGEN GEEF INWONERS EEN MAKKELIJKE, GEZONDE KEUZE

In 2012 noemde The Lancet lichamelijke inactiviteit al een pandemie, en de kosten van deze pandemie zijn hoog. Zo heeft overgewicht door inactiviteit lichamelijke, psychosociale en maatschappelijke gevolgen. Deze gevolgen leiden niet alleen tot persoonlijk leed, maar ook tot kosten voor het individu en de maatschappij. Naast maatschappelijke kosten, zoals een verlaagde arbeidsproductiviteit en een lager inkomen, zijn er zorgkosten en nemen verschillen in gezondheid tussen bevolkingsgroepen toe.

De nieuwe Omgevingswet biedt kansen Gemeenten zijn medeverantwoordelijk voor de gezondheid van hun inwoners door de keuzes die ze maken in de gemeentelijke inrichtingsplannen. De nieuwe Omgevingswet biedt daarom kansen. De wet treedt naar verwachting op 1 januari 2023 in werking en vraagt gemeenten om actief over een integrale belangenafweging na te denken. Het is aan gemeenten om inwoners meer in beweging te krijgen. Maar ook om maatschappelijke ontwikkelingen mee te nemen in hun plannen. Van klimaatverandering tot energietransitie en van woningbouw tot industrie-uitbreiding. Hoe zorg je voor een leefomgeving die bewoners als prettig ervaren, waar gezonde keuzes gemakkelijk en logisch zijn en waar negatieve invloed op gezondheid zo klein mogelijk is? De

komst van deze nieuwe Omgevingswet geeft gemeenten en andere partijen een broodnodig extra duwtje in de rug om actief na te denken over het bevorderen van een gezonde leefomgeving en over de bedreigingen van diezelfde omgeving. Want er kan zoveel meer in het aanpassen van de leefomgeving om zo te voorkomen dat mensen ziek worden en zorg nodig hebben.

Maak bewegen een laagdrempelige keuze

De GGD'en dragen breed bij aan het gezonder maken van de omgeving. Naast bescherming van de leefomgeving (luchtkwaliteit, geluidoverlast) adviseren ze gemeenten ook over het bevorderen van een gezonde leefstijl door na te denken over het inrichten van deze omgeving. De omgeving waarin je leeft heeft namelijk veel invloed op

“De omgeving waarin je leeft heeft veel invloed op hoe je je gedraagt.”

hoe je je gedraagt. Een gezondere leefstijl vraagt om een gedragsverandering. Door de omgeving goed in te richten is meer bewegen een laagdrempeligere keuze voor inwoners en is de kans groter dat zij hun gedrag aanpassen. Denk aan een bereikbaar OV en goede fietspaden, zodat inwoners minder snel de auto pakken. Zorg voor sport- en winkel-faciliteiten in de woonomgeving, waar mensen lopend of fietsend naartoe kunnen gaan. En creëer plekken om te ontspannen; denk aan meer groen, speeltuinen, een park met sportapparaten en ruimte voor recreatieve fietsers. Dit alles om mensen de mogelijkheid te bieden om actief te leven.

Focus van zorg naar gezondheid

In het Nationaal Preventieakkoord staan als doelstellingen: een kwart minder mensen lijdt aan overgewicht in 2040 en 40% minder mensen zal lijden aan obesitas gerelateerde ziekten, zoals diabetes, hart-, vaat- en leverziekten. Voor gemeenten is een lokaal preventieakkoord dé kans om zich krachtiger in te zetten voor gezondheidsbevordering. De focus moet dan ook van zorg naar gezondheid. Mensen beschermen tegen gezondheidsrisico's waar ze zelf nauwelijks invloed op hebben is van het grootste belang én de kerntaak van de publieke gezondheid. Te vaak wordt hierbij eerder gedacht aan roken en drinken dan aan luchtvervuiling, geluidshinder of inactiviteit.

Vandaar de oproep om meer aandacht te hebben voor de rol van de leefomgeving bij de gezondheid van mensen. De kennis is er, maar deze moet leiden tot daden. Tot meer daden dan nu.

Om daadwerkelijk een gezonde leefomgeving te realiseren is het van belang dat de betrokken partijen met elkaar samenwerken. En 'betrokken partners' kunt u breed zien: denk bijvoorbeeld aan de gezamenlijke inspanningen en arrangementen van gemeenten en zorgverzekeraars op het terrein van preventie. De GGD'en staan klaar met hun kennis en hun netwerk om op gemeentelijk, regionaal en landelijk niveau, te werken aan een gezonde leefomgeving. Wie doet er mee?!